

jedec, vunder ne tako priljuden, kakor kraljiček, in se le pozimi v vertih najde, si jajčice merčesov iskaje, ker mu ta čas v gojzdih živeža manjka.

Sedaj pridemo na lastovico (Schwalbe), katero mestnjani večidel le malo poznajo, zato ker jo preveliki mestni šum overa, tu gnejzda delati; na kmetih pa eno plemo lastovic rado blizu ljudi gostuje. Ta ptica je odletavnica, in ima gotov čas odriniti iz naših dežel v gorkeji kraje in se poleti zopet verniti. Ona stoji v prvi versti merčesojedcev; zato je nam jako koristna žival in priporočiti je, da bi jo mirno pustili, če svoje gnjezdo na kakošni strop hiše ali hleva naredi, ker ona nam cele verte gosenc očisti, ter nam ta prostorček, ki ga za gnjezdo potrebuje, tisučkrat poplača. V več nemških deželah je zapór na 14 dni v kazni temu naložen, kateri v razujzdanosti lastovico ubije, ker so prepričani, da v tistih krajih, kjer veliko lastovic prebiva, skoraj vsako leto sadne drevesa dobro rodijo.

Razun teh je več tičev, ki so pridni merčesojedci; med njimi je pa tudi več taci, ki zraven merčesov tudi zernje jedó, kakor: stérnad, (Ammerling), konopljenka (Hänfling), popkar (Gimpel), muhovca (Fliegenschnapper), tašica (Rothkelchen), šinkovec (Fink), cizek (Zeisig), lisec (Stieglitz, Distelfink), germovica (Buschfink, Schwarzblattel), berglez (Rothspecht), žolna (gemeiner Specht), dlesk (Kreuzschnabel), dleskovca (Kernbeisser), škorec (Staar), kos (Amsel), vuga (Goldamsel), drozeg (Drossel), skalavec, devetomorc (Neuntödter), prav volk na merčese, pastarica (Bachstelze), senica (Meise), slavček (Nachtigall), postovka (Mauer-Habicht), ktera je pa že roparca, ker se včasih tudi malih ptičkov loti, in pa zviti vrabec, kateri zna v škodo biti, ako se preveč množi, scer nam je pa tudi v veliko korist. Še se spomnimo, ko so na Ogerskim in v Srebru kmetje mogli svojim grajšinam vrabčne glave namest denarja za davk plačevati, ker so se ti ptiči tako zlo zaradili, da so po prerajtu vsako leto več tisuč vaganov zernja pozobali; — ali nasledek tega je bil, da o tih krajih, kjer so poprej vsako leto več tisuč veder slivovica naredili in v druge dežele drago prodali, po tem niso toliko bokalov kot poprej veder dobili, ker so jim gosence vse drevesa pokončale. Postava je bila preklicana — ali veliko lét je minulo, da se je spet popravilo, kar je po ti postavi skaženiga bilo, in očitno se je pokazalo, da so vrabci vender v večji dobiček kakor v škodo.

(Dalje sledi.)

Še enkrat o Knaffelnovih šolskih milodarih.

Tudi v „Ljubljanskim časniku“ in v „Südslawische Zeitung“ smo brali unidan žive želje: naj bi se izmed 22 Knaffelnovih zavodov saj nekteri Gradcu naklonili, katero potrebo so „Novice“ z velikim zaupanjem že pred mnogimi meseci dokazale. „Ker pa ta reč še vedno na niti visi; ker je v njej vse vtihnilo“ — pravi Ljubljanski časnik — „menimo le svojo dolžnost spolniti, ako občne želje, da bi tudi Graški pravoslovci postali deležni dobrote vstanovitelja, še enkrat ponovimo.“ Ker se že čas noviga šolskiga leta bliža, tedi „Novice“ vnovič svoj glas povzdignejo: naj bi slav. ministertvo uka, kterimu je mar za občni blagor, to vžno reč za Krajske pravoslovce po občnih željah kmalo spolniti blagovolilo.

Časopis

za kmetijstvo in gojzdnarstvo v nemškem jeziku.

Vredništvo noviga nemškiga časopisa za kmetijstvo in gojzdnarstvo, kteriga izdaja od 1. t. m. Dunajska

kmetijska družba pod nadpisam „Allgemeine Land- und Forstwirtschaftliche Zeitung“ nas je naprosilo, naj v „Novicah“ nemškim bravcam naznamimo ta novi časopis. Radi priporočimo novi kmetijski časopis, ki bo gotovo vsim kmetovavcam, ki nemški jezik razumejo, všeč; vsak teden pride na dan; velja po pošti za pol leta 3 fl. 10 kr. naroči se pri kmetijski družbi na Dunaji v frankiranih pismih.

Poziv.

Od kako sam izdao moje „Prvence“, nakupilo se je opet kod mene ponešto pjesmicah, koje sam nakan pod naslovom „Nove Pjesme“ bielom priobčiti svietu. — Prem da sam kod izdavanja mojih Prvenacah štetovao, niesam se opametio te evo opet pokušavam sreću i utječem se k predbrojenju, jedinom žalibože još za sada putu, kojim se kako tako koja knjižica u narod odtisnuti može. Umoljavam dakle sve prijatelje naše književnosti, da bi mi u tom mučnom poslu na ruku bili i koliko moguće predbrojnika sakupili. Knjižica bit će velika kao Prvenci ako ne i večja; ciena joj je samo 30 kr. sr. Tko deset predbrojnika sakupi, dobiva po navadi jedanaestu na dar.

Budući da mi je još znatan broj Prvenacah neprodan ostao a rado bih i nje udomio, to ih nudim ovom prilikom za 30 kr. sr. a tko bi „Prvence“ i „Nove pjesme“ zajedno uzeti htio, tomu dajem obe knjižice za 50 kr. sr. Novci se polažu kada se knjiga primi.

U Zagrebu dne 12. lipnja 1851.

P. Preradović,
c. k. kapetan.

Novičar iz slovenskih krajev.

Xp. Iz Celja. Ozir na pretekle porotne sodbe Celjske sodijske okrajne nam kaže, kako je zdravi um naših porotnikov očitno overgel vse tiste dvome, ki so se čuli od marsiktere strani, da naše prosto ljudstvo ni vgodno, v sodbi sedeti zoper pregreške in hudodelstva. Vse drugač so pa skušnje o tem učile; zatoraj je po teh skušnjah vsa osupnjena sedaj tista vstavi nasprotna stranka, ktera ne more (ali prav za prav noče) zapopasti, kako da se tako važno opravilo, v kterim se čez prostost, premoženje in življenje sodi, zamore izročiti tudi kmetu, ki je ponjih mislih le za plug in matiko vstvarjen, in zlasti slovenskimu kmetu, „einem windischen Bauer!“ Ker pa z razsodki porotnikov o porotah nikakor ne morejo dokazati, kar bi radi dokazali, spodkopujejo po družih potih eno nar imenitniših vstavnih naprav. Ne le da pišejo na vse strani, da ljudstvo ne mara za porote, marveč tu in tam priproste kmete celo šuntajo: naj bi se oglasili, da nočejo teh sodb, ki so jim le v težavo. Ali vse te overe se bojo razbile, kakor steklo nad skalo, na sveti besedi cesarjevi in na zdravim umu ljudstva, katero zapopade imenitnost porotnih sodb, po kterih se je že marsikteriga prekanjeniga hudodelnika v srečo celi soseski za veliko lét zne bilo, kteriga so porotniki po svoji vesti kriviga spoznali, če ravno je terdovratno tajil, ki bi bil se scer po mertvi čerki postave zavolj pomanjkanja zasačljivih dokazov zasluženi kazni izmuznil. Umno in ne presleparjeno ljudstvo tedaj gotovo ne bo tako imenitniga daru od sebe pometati hotlo. Zlasti pa tisto prigodbo o poslednji poroti, ko so porotniki nenadama dva zatoženca, ki sta svojo krivico sama obstala, nedolžna spoznali, ti sovražniki porotnih sodb sedaj na vse strani razlagajo in si ž njo prizadevajo, dokazati, kako da le enostranska milost, ne pa zavest pravice iz porotnikov pri njih razsodkih govori, in da ne sodijo toliko čez to, ali se je postava zares prelomila, ampak le čez to, ali je dopernešeno delo po veri kazni